

30. 09. 2020

Karolina Małgorzata Rozmiarok

WPLYNĘŁO

Wytwory ludzkiego intelektu
z art. 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych
niestanowiące przedmiotu prawa autorskiego
(streszczenie)

Temat niniejszej rozprawy doktorskiej dotyczy art. 4 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (u.p.a.p.p.), zgodnie z którym nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego: 1) akty normatywne lub ich urzędowe projekty; 2) urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole; 3) opublikowane opisy patentowe lub ochronne; 4) proste informacje prasowe. Natomiast w art. 1 ust. 1 u.p.a.p.p. uregulowano, iż przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

Istotne jest, że art. 4 u.p.a.p.p. to przepis merytoryczny ogólny o charakterze wyłączeniowym, więc przy jego analizie konieczne jest uwzględnienie przypisanej mu w ustawie funkcji.

Artykuł 4 u.p.a.p.p. jest źródłem sporów w doktrynie i orzecznictwie. Problemy interpretacyjne są przede wszystkim związane z faktem braku w ustawie z 1994 r. definicji legalnych zawartych w nim terminów, a także użyciem zwrotów nieostrych.

Celem niniejszej rozprawy jest zatem zdefiniowanie wymienionych w art. 4 u.p.a.p.p. rodzajów wytworów intelektualnych wraz z omówieniem ich cech, a także udowodnienie tezy, że nie wszystkie rodzaje wytworów ludzkiego intelektu, o których mowa w art. 4 u.p.a.p.p., winny zostać objęte tą regulacją.

Rozprawa doktorska składa się z wprowadzenia, sześciu rozdziałów oraz podsumowania.

W rozdziale I *Geneza art. 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych* przedstawiono proces kształtowania się obowiązujących na ziemiach polskich regulacji określających przedmiot prawa autorskiego (a w sytuacji ich braku – podmiotu prawa autorskiego), wraz z regulacjami autorskoprawnymi dotyczącymi rodzajów wytworów intelektualnych odpowiadających tym, które są wymienione w obowiązującym art. 4 u.p.a.p.p.

Rozdział II *Akty normatywne lub ich urzędowe projekty* w pierwszej kolejności zawiera wyjaśnienie pojęcia aktu normatywnego wraz z określeniem i analizą poszczególnych

kryteriów kwalifikacji. Przedstawiono również katalog przykładowych aktów normatywnych. Następnie omówiono pojęcie urzędowego projektu aktu normatywnego, w tym wskazano moment, od kiedy określony projekt aktu normatywnego staje się urzędowy.

W rozdziale III *Urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole* wyjaśniono terminy „urzędowy dokument”, „urzędowy materiał”, a także „urzędowy znak lub symbol”. Wskazano i przeanalizowano poszczególne kryteria kwalifikacji. Sporządzono również trzy osobne katalogi przykładowych urzędowych dokumentów, urzędowych materiałów, a także urzędowych znaków i symboli.

W rozdziale IV *Opublikowane opisy patentowe lub ochronne* wyjaśniono terminy „opis patentowy” i „opis ochronny” oraz składające się na nie elementy. Dalsza część rozdziału koncentruje się na analizie „opublikowania” z art. 4 pkt 3 u.p.a.p.p.

Rozdział V *Proste informacje prasowe* poświęcony jest wyjaśnieniu pojęcia prostej informacji prasowej wraz z określeniem i analizą poszczególnych kryteriów kwalifikacji. Przedstawiono również katalog przykładowych prostych informacji prasowych.

Celem rozdziału VI *Polska regulacja z art. 4 u.p.a.p.p. w świetle regulacji obowiązujących w innych państwach europejskich* jest porównanie kształtu redakcyjnego rodzajów wytworów intelektualnych występujących w regulacjach wyłączeniowych obowiązujących w krajach europejskich.

W podsumowaniu, bacząc na cechy poszczególnych rodzajów wytworów ludzkiego intelektu z art. 4 u.p.a.p.p., wynikające z przeprowadzonej w rozprawie analizy, stwierdzono istnienie pomiędzy nimi podobieństw. Takie spostrzeżenia pozwoliły na zakwalifikowanie wszystkich rodzajów wytworów intelektualnych z art. 4 u.p.a.p.p. do jednej kategorii wytworów. Jednocześnie, z uwagi na funkcję regulacji z art. 4 u.p.a.p.p. i niespełnianie przez proste informacje prasowe wszystkich przesłanek utworu z art. 1 u.p.a.p.p., konieczne okazało się zgłoszenie istotnego z punktu widzenia postawionej tezy postulatu *de lege ferenda* o uchyleniu w u.p.a.p.p. punktu 4 z artykułu 4.

Rozprawa uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 8 stycznia 2020 r.

Szczecin, dnia 29.09.2020r.

Kordina Kowalska